

Томығу-томықсыздану титрлеу әдісі

*Орындаған: Касейнова Гуляим
ТПЖ-101*

Тотыгу-тотықсыздану титрлеу әдістері

*Титрлеудің тотыгу-тотықсыздану
әдісі тотыгу-тотықсыздану
реакциясын пайдалануға негізделген.*

*Тотыгу-тотықсыздану әдістерінде
стандартты титрленген ерітінділер
ретінде әр түрлі тотықтырыштың
және тотықсызданырғыштың
ерітінділері пайдаланылады.*

*Белгілі он мыңдаған тотығу-
тотықсыздану реакцияларының ішінде
титриметрлік әдісте тек жылдам,
қосымша реакцияга қатыспай, аяғына
шейін, белгілі стехиометрлік жолмен
жүретін және құрамы белгілі қосылыстар
түзетін реакциялар ғана пайдаланылады.
Реакцияның толық жүрген-жүргегенін
тепе-тенდік тұрақтысы (K_T) мәнімен
анықтауга болады.*

Сандық талдауда пайдаланылатын реакциялар үшін $K_T \geq 10^8$ болу керек. Тотыгу-тотықсыздану реакцияларының бағытын және олардың толық жүргенін анықтайтын мән K_T - реакцияга қатысатын жүйелердің стандартты тотыгу-тотықсыздану потенциалдарының айырымына байланысты.

$$K_T = 10^{n(E_1 - E_2)/0,059}$$

*Мұнда,
n – реакцияға қатысатын электрондар
саны;
E₁ мен E₂ - тотықтырылғыштың және
тотықсыздандырылғыштың стандартты
электродтық потенциалдары.*

Сондықтан, реакцияны аяғына дейін жүргізу үшін потенциалдар айырымын арттыру керек. Ол үшін көп жағдайда тотыгу-тотықсыздану потенциалдарына әсер ететін факторларды пайдалану қажет. Егер тотыгу-тотықсыздану жұптарындағы жеке компоненттердің концентрацияларын өзгертсе, бұл жұптарға сәйкес потенциалдарың мәні де өзгереді, кейде реакцияның бағыты да өзгеруі мүмкін.

Мысалы, титриметрлік талдауда мысты иодметрлік әдіспен анықтайды:

Қазіргі уақытта 50-ден артық тотығу-тотықсыздану әдістері белгілі. Олар көбінесе пайдаланылатын тотықтырғыштың атымен аталады. Мысалы, *перманганаттитрлеуде* титрант ретінде KMnO_4 ерітіндісі, *дихроматтитрлеуде* - $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, *иодметрлеуде* - I_2 мен $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$, *броматтитрлеуде* - KB_2O_3 , *цериметрлеуде* - $\text{Ce}(\text{SO}_4)_2$ ерітінділері пайдаланылады.

Тотығу-тотықсыздану титрлеу әдісінде титрлеуді тікелей, кері, орынбасу титрлеу тәсілдерімен жүргізуге болады.

Перманганатметрлік әдіс арқылы мор тұзындағы темір мөшерін, табиги судың тоғыгу қасиетін, тыңайтқыштағы кальций мөшерін, сутегі пероксиді мөшерін және т.б. анықтауға болады. Иодометрлік әдіс ауыл шаруашылығында табиги судағы оттек мөшерін, тоғияндады мыс мөшерін анықтау үшін қолданылады.

Назарларыңызға рахмет!